

U'WA

Territorio

T-009-2013

Corte Constitucional

Accionantes: Organización Nacional Indígena de Colombia
ONIC y Comunidad Arizona-Cupepe del pueblo Sikuani

Accionado: Ministerio de Agricultura y Desarrollo Rural
e Instituto Colombiano de Desarrollo Rural INCODER

¿Shinakuta (sikuani) shywa rerynka?

Ys shynakuta ubyjty kutar ejtary kujkuy estary ubyjty, eyan ubyjty bujkay byjkin shywa ushkutar ytken, ysra shynotyn kuyty shywa bijkynro, etatan yjmar ajkan ymeita teuwkynro.

yjmar siryra kamorakutan ruwyr rabyrbjtnro etatrun ysatan eyan seno bujkaro yjmar kuyt shywara sheshukonor tejkuanaku yinjaro.

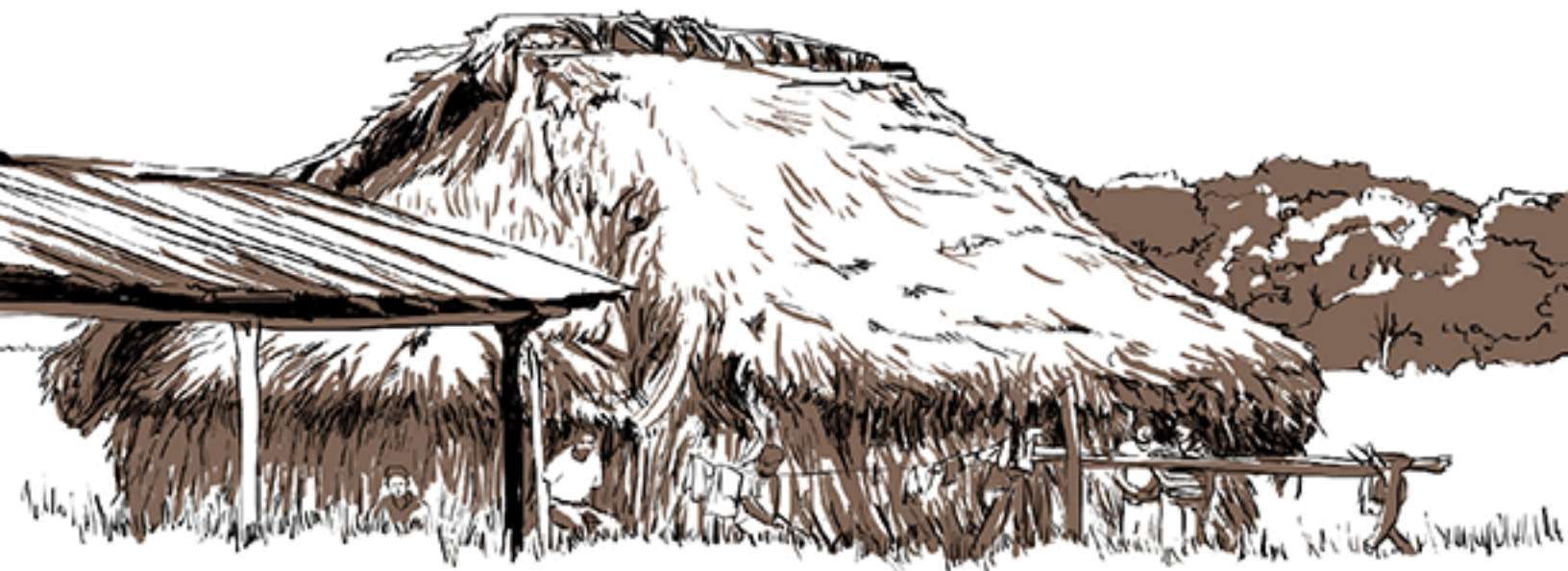
¿Yjmar bytara bejkay ykuryr tekueabejek?

Ysra kamorakutan bytan tejkueabejero etatan kujkuytan bytan , ruuw yajaro bowarykar bekynata.

Kuakajata, obryorajkaro sykor señor kajbejero yjmar ykey kajkey.

Aske bemar ykey kajtey bytara itka.

Yjmar ykey kajkeynra ysakura ytnaku kuanynaku, bykynro etarwajtan kamorakatan shyn shywtekayatan banakynan shyn sekata rejero eytakakyr shyn kajaro sykor ytata.

Bytara obyryajkynka ykey kajkeya?

Ohakatra konura bar kutbejyro, karyt ubyjtir-
kuar ejtary ubyjty shyn tewrokuan. Yka
kesykar ys obyryajkyn karytra.

Yjmaratan bytara sywatara tewbejero wajaro
ykey kajkey wykynr wajaro.

¿Bemakeno bytara tewjaka?

Ayjitewtyro. Eytakuakyr shyntewbejero yjmar
ykey ajkey shakynaku, eytakuakyr ryowatan
inkatwytyrejero.

Bujkay: karyt tewkuakey.

¿Eat ykuryr yatjaka?

Etarun yjmar shywa kuysa karyn tenbejero
eian onicro eyinatan yjmar kutar sywro.
Kuakuyata burakut. Uw shywa bana
obyryajkataro tewyrkar karyt ojkora etajum
tewjaro.

¿Ykuryr wajaka?

Etatrún santay byjkynata karytey waytyrkara. Burakut ykey obyryajkynkeno uw shywynkenora ykuat shawinwa Arizona- copepe. Eytakuakyr ryowynatkat batro wykajatro wajaro eytatrún uw shywa , kuysa karynata yaji tewyrkar karytyr sito urjaro kesbar ejtary bukay kesbar ubyjty bay. Karyt kes bar ejtary bujkay kes bar ubyjty bay.

¿Ykuryr tewjaka uw shywa ykey obyryajkynaku?

Kuysa karynatan, shywyn kajkeyenra obyryajkatar tejkatykuary , ymarkenoatan syrat wyjaro, etajauw tewbekyr shajaro.

¿Ykuryr wajaka ymaratan bytara yajbeka tansara?

Etatan yka obyryajkyn wajkey kuytshyn rejero, kawyshka ayar raujaro uw shywat shykyn.

¿Ey yankuta byan eshybyjkynka ?

Bytan tewjao shywynra yka kayinro eykynakura ymar abeytabyjkynro etarwajtan sheshukuyn karynatan ayken tewataro, kuakayat ruyriy sinakura, ymarkeno tewatara, etarwatan utajaun wajkyr shajaro.

- ⊙ Ruuty syjty byjkynaturo.
- ⊙ Eyinro ymar yka kajkeyra banakynoor, kanaryajkyn.
- ⊙ Banakynatan syjty katotyaku byjtyntro ymarkeno.
- ⊙ Rejkushyn biyta uata , yajkynakuakayatra .
- ⊙ Rejka shyan ratkuytataro.

Eian ¿Ubarojkor ukuryr shajaka?

Banakyn kuysa karynatan ubarojkor uw, shywynatan kaba tewyrkar konro, etatron yka obyryajkyn wajkeyeno, burakutar shywiwo tewjaro kuakayat biyty uyta suburyr tejkuasyr, wakayata ukuat burakut atshatar, ubarojkutron kashyn keno karyt ukuat, shawiwo wajaro.

